ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
601 56 Brno, Joštova 8

ROZHODNUTÍ

Č.j.: S 162/01-272/02 V Brně dne 24.1.2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 162/01, zahájeném dne 11. prosince 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

rozhodnutí:

Spojení soutěžitelů Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1 a ZZN Břeclav a.s., se sídlem Národních hrdinů 16, Břeclav, ke kterému dojde ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže na základě Smlouvy o úplatném převodu akcií, uzavřené dne 4. 12. 2001 mezi společností Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1, jako kupujícím, a PhDr. Ivou Šmídovou, bytem Bohunická 33, Brno, správkyní konkurzní podstaty úpadce TCHECOMALT GROUP a.s., se sídlem Vrahovická 56, Prostějov, jako prodávajícím, a dále na základě Smlouvy o úplatném převodu akcií, uzavřené dne 3. a 4. 12. 2001 mezi společností Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1, jako kupujícím, a panem Bronislavem Křížem, se sídlem J.Uhra 4, Brno, správcem konkurzní podstaty úpadce Potravinářský holding, a.s., se sídlem Průmyslová 12, Prostějov, jako prodávajícím, v jejíchž důsledku získá společnost Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1, 74,54 % akcií společnosti ZZN Břeclav a.s., se sídlem Národních hrdinů 16, Břeclav, se dle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, povoluje.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 11. prosince 2001 na návrh společnosti Agropol Group, a.s., se sídlem Opletalova 4, Praha 1 (dále jen „Agropol Group“), správní řízení ve věci udělení povolení ke spojení soutěžitelů Agropol a ZZN Břeclav a.s., se sídlem Národních hrdinů 16, Břeclav (dále jen „ZZN Břeclav“), ve smyslu § 15 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“).

Podle § 15 odst. 2 zákona má v případě spojení soutěžitelů získáním kontroly nad jiným podnikem ve smyslu § 12 odst.3 písm. a), o které se v daném případě jedná, povinnost podat návrh na povolení spojení soutěžitel, který má získat možnost přímo či nepřímo kontrolovat jiný podnik. Tímto soutěžitelem je společnost Agropol Group, která je také ve smyslu § 21 zákona účastníkem daného správního řízení.

Ke spojení dojde na základě Smlouvy o úplatném převodu akcií, uzavřené dne 4. 12. 2001 mezi společností Agropol Group, jako kupujícím, a PhDr. Ivou Šmídovou, bytem Bohunická 33, Brno, správkyní konkurzní podstaty úpadce TCHECOMALT GROUP a.s., se sídlem Vrahovická 56, Prostějov, jako prodávajícím, a dále na základě Smlouvy o úplatném převodu akcií, uzavřené dne 3. a 4. 12. 2001 mezi společností Agropol Group, jako

kupujícím, a panem Bronislavem Křížem, se sídlem J.Uhra 4, Brno, správcem konkurzní podstaty úpadce Potravinářský holding, a.s., se sídlem Průmyslová 12, Prostějov, jako prodávajícím. Na základě těchto smluv získá společnost Agropol Group 74,54 % akcií společnosti ZZN Břeclav a tím i přímou kontrolu nad touto společností.

Při posuzování spojení podniků Úřad vycházel z následujících podkladů:
- návrhu na zahájení správního řízení
- dokladu o zaplacení správního poplatku
- dotazníku k povolení spojení
- Smluv o úplatném převodu akcií
- výpisů z obchodního rejstříku
- dalších informací o spojovaných soutěžitelích

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 52/01 ze dne 27. 12. 2001. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

V souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění. Zástupce účastníka řízení této možnosti využil dne 24. 1. 2001. Po seznámení se spisem nebyly vzneseny žádné připomínky ani návrhy na doplnění důkazů a podkladů pro rozhodnutí.

Charakteristika spojovaných subjektů

Agropol Group je akciovou společností, jejímž předmětem podnikání je především koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej; činnost organizačních a ekonomických poradců; zprostředkovatelská činnost v oblasti obchodu a služeb. Společnost má holdingové uspořádání, tzn. zaměřuje se na správu podílů na základním jmění jiných společností a na usměrňování činnosti těchto společností. Společnost Agropol ovládá následující společnosti:
- Agrona, a.s., Cheb (...% podíl akcií)
- Doagra, a.s., Domažlice (...% podíl akcií)
- Grana, a.s., Písek (...% podíl akcií)
- Tagrea, a.s., Tábor (...% podíl akcií)
- Proagro, a.s., Klatovy (...% podíl akcií)
- Primagra, a.s., Milín (...% podíl akcií)
- Obila, a.s., Kutná Hora (...% podíl akcií)
- Cerea, a.s., Hradec Králové (...% podíl akcií)
- Jihočeská drůbež, a.s., Vodňany (...% podíl akcií)
- Agropol, a.s. a její dceřiné společnosti (...% podíl akcií)

Dále má společnost Agropol Group minoritní podíly na základním jmění v následujících společnostech:
- Zemědělské služby Běstovice a.s. (...% podíl akcií)
- Zenza Znojmo a.s. (...% podíl akcií)
- ZZN Pelhřimov a.s. (...% podíl akcií)

Jedná se především o společnosti zaměřující se na zemědělské zásobování a nákupu a zpracování drůbežího masa. Společnost Agropol Group sama nevykonává podnikatelskou činnost v oblasti nákupu, prodeje, skladování a ošetřování zemědělských produktů.

ZZN Břeclav je akciovou společností, která vykonává velké množství činností, jež je možné souhrnně označit jako zemědělské zásobování a nákup. Jedná se především o výkup zemědělských produktů od zemědělských prvovýrobců (např. obilí, olejnin), uskladnění a úpravu těchto produktů, výrobu krmných směsí, prodej zpracovaných i nezpracovaných produktů a další doplňkové a podpůrné činnosti. Společnost patří mezi dřívější tradiční organizace zemědělského zásobování a nákupu, tzv. podniky ZZN.

Dosavadní struktura akcionářů společnosti je následující: Tchecomalt Group a.s. vlastní 29,3 %, Potravinářský holding a.s. (100% dceřiná společnost společnosti Tchecomalt Group a.s.) 45,24 % a drobní akcionáři 25,46 %.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele. Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh zahrnuje všechny výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití. Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Vymezení relevantního trhu

Společnost ZZN Břeclav, stejně jako ostatní společnosti zemědělského zásobování a nákupu v České republice (společnosti ZZN), se zabývá velkým množstvím činností, které jsou navzájem provázány a které především podporují hospodářské aktivity zemědělských prvovýrobců. V České republice je přibližně 60 společností ZZN, rozptýlených tak, aby byly dosažitelné zemědělcům ve všech regionech. Účel jejích podnikání je shodný, každá se společností ZZN však klade odlišný důraz na jednotlivé činnosti, což záleží většinou na zaměření zemědělců v daném regionu.

Obchodní vztah mezi společností ZZN a zemědělskými prvovýrobci probíhá tak, že společnost ZZN poskytne zemědělci vstupní suroviny pro rostlinnou výrobu (osiva, hnojiva, pesticidy) s odloženou splatností a po sklizni od něj odkoupí vypěstované produkty a vzájemným zápočtem si vyrovnají své vzájemné závazky a pohledávky. Se získanými zemědělskými komoditami společnost ZZN dále obchoduje (prodává je dalším zpracovatelům, vyváží) a část jich zpracovává na krmné směsi, oleje apod., které opět prodá zemědělcům či jiným odběratelům. Hlavní výhoda tohoto vztahu spočívá v tom, že se zemědělci nemusejí zabývat obstaráváním dostatečným skladovacích prostor, úpravou uskladněných surovin, vytvářením obchodních vztahů s konečnými odběrateli, zpracováním některých komodit, obstaráváním dostatečných finančních prostředků v hotovosti (transakce většinou probíhají formou směnného obchodu) atd.

Přirozeným vývojem v tomto oboru je také sdružování jednotlivých společností ZZN do větších celků, jako je tomu například v případě předmětného spojení u skupiny Agropol Group. Takto vytvořená skupina umožňuje řadě zemědělských prvovýrobců nadále působit na trhu, neboť finančně silné obchodní společnosti jsou schopny nabídnou dlouhou dobu splatnosti faktur a jsou do budoucna celkově finančně stabilní. Řada společností, působících v zemědělství se potýká s největšími potížemi právě v oblasti finanční a potřebuje tudíž silného a stabilního obchodního partnera.

Z výše uvedeného plyne, že hlavní činnost společnosti ZZN Břeclav spočívá v nákupu a prodeji, tzn. v obchodování a poskytování služeb; pouze v menší míře pak ve výrobě. Společnost se zaměřuje především na výkup řepky olejné od zemědělců. Výrobní činnost se týká jen výroby krmných směsí a rostlinných olejů. Na tyto hlavní aktivity navazují další podpůrné činnosti, mezi něž patří především skladování zemědělských komodit, nákup obilí a prodej agrochemikálií a hnojiv.

Z geografického hlediska působí společnost Agropol Group na území celé České republiky a společnost ZZN Břeclav v regionu Jižní Moravy. Jednotlivé regiony ČR však nelze považovat za samostatné relevantní trhy, jelikož podmínky na těchto územích nejsou výrazně odlišné. Každý region je snadno a srovnatelně „obsloužitelný“ jinými společnostmi ZZN z přilehlých regionů, a proto jsou podmínky na celém území ČR dostatečně homogenní.

Z časového hlediska by bylo obecně možné označit nabídku a poptávku u většiny daných produktů za sezónní, vzhledem k velkému množství vzájemně provázaných činností, které vytvářejí nepřetržitý a opakovaný obchodní vztah, se však časově jedná o trh trvalý, charakterizovaný pravidelnými dodávkami po celý kalendářní rok.

Na základě uvedených skutečností byl relevantní trh vymezen následovně:

z hlediska výrobkového jako:

- trh řepky olejné
- trh krmných směsí
- trh skladování rostlinných komodit
- trh obilí
- trh rostlinných olejů
- trh agrochemikálií
- trh hnojiv

z hlediska geografického jako:

- území České republiky

z hlediska časového jako:

- trh s trvalým charakterem.

Posouzení dopadů spojení

Společnost ZZN Břeclav, stejně jako ostatní společnosti ZZN, které jsou součástí skupiny Agropol Group, se zabývá obchodem se zemědělskými komoditami, zejména pšenicí, ječmenem, ovsem, triticale, žitem, slunečnicí apod. Tyto komodity vykupuje od zemědělců či obchodních organizací, ošetřuje a uskladňuje do doby prodeje v tuzemsku či v zahraničí; v některých případech používá jako suroviny pro výrobu krmných směsí či rostlinných olejů.

Nejvýznamnější část (a samostatný relevantní trh) zemědělských komodit, se kterými ZZN Břeclav obchoduje, tvoří řepka **olejná**. Tato olejnina je v České republice pěstována ve značné míře, především z důvodu vhodných klimatických podmínek. Je dále určena pro tuzemský zpracovatelský průmysl (např. Setuza a.s.) a z velké části také na vývoz; hlavními exportními trhy jsou SRN, Rakousko a Slovensko. Dovoz řepky olejné je prakticky znemožněn vysokým clem (cca 60%), které slouží k ochraně tuzemského trhu zemědělských komodit.

Nákup řepky olejné provádí všechny podniky ZZN v ČR, zpracovatelé a též značný počet obchodních organizací. Podíl společnosti Agropol Group (tedy všech společností ZZN, které sdružuje) na nákupu řepky olejné, je přibližně ... %; podíl společnosti ZZN Břeclav je přibližně ... %. Po spojení tak dojde k navýšení podílu společnosti Agropol Group na méně než ... % na daném relevantním trhu řepky olejné. Podíl hlavního konkurenta – skupiny AGF Trading, do které spadá také společnosti Agrofert a.s. – je přibližně ... %. Lze konstatovat, že předmětným spojením dojde k zanedbatelnému navýšení tržního podílu na trhu řepky olejné, které nepovede k získání takové tržní síly, která by společnosti umožňovala chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích či spotřebitelích.

Krmné směsi jsou směsi jednotlivých krmiv s přidáním doplňkových látek, které jsou určeny pro výživu zvířat. Jejich výroba a složení podléhá zákonu č. 91/1996 Sb., o krmivech, v platném znění. V ČR je základem krmné směsi vždy obilí, ke kterému se přidávají další potřebné složky obsahující bílkoviny (řepkové šroty, sójové šroty, rybí a masokostní moučky apod.).

Na českém trhu působí velké množství výrobců krmných směsí, navíc si krmné směsi mnohdy vyrábí sami chovatelé a přepravu (dovoz) krmných směsí je možno provádět na značné vzdálenosti bez podstatného vlivu na cenu. Z toho lze odvodit, že na relevantním trhu krmných směsí existuje silná konkurence a žádný výrobce nemůže ovlivňovat cenu či jinými způsoby se chovat nezávisle na odběratelích a ostatních výrobcích. V oblasti prodeje krmných směsí je úroveň ochrany národních trhů sousedních států a tuzemského trhu v podstatě stejná. V konečném důsledku to znamená, že kompletní krmné směsi se z ČR nevyvážejí ani se do ní nedovážejí.

Podíl společností ZZN skupiny Agropol Group na výrobě krmných směsí v ČR je přibližně ... %; podíl společnosti ZZN Břeclav je přibližně ... %. Spojením tedy dojde k navýšení tržního podílu na cca ... %. Navýšení podílu o ... % nelze považovat v této situaci za zásadní, rozhodně nepovede k získání dominantního postavení, a to zvláště po srovnání s podílem hlavního konkurenta – skupiny AGF Trading – cca ... %.

Další významnou činností, provozovanou všemi společnostmi ZZN je **skladování rostlinných komodit**. Skladovací prostory slouží z větší části ke skladování vlastního zboží, které společnosti ZZN vykoupí od zemědělců; nejedná se tedy o službu poskytovanou třetím subjektům. Podíl na skladování rostlinných komodit společnosti Agropol Group je ... %; společnosti ZZN Břeclav ... %. Tento podíl je vyjádřen velikostí skladovacích kapacit, bez ohledu na jejich využití, a vypovídá tedy pouze o tom, kolik rostlinných komodit může společnost nakoupit bez problémů s jejich uskladněním. Nelze tedy u tohoto relevantního trhu odvozovat vznik či posílení dominantního postavení.

Mezi hlavní doplňkové činnosti společnosti ZZN Břeclav, které jsou společné s činnostmi společností ZZN spadajících do skupiny Agropol Group, a podporují hlavní aktivity společnosti, patří dále:

- **výroba rostlinných olejů** – podíl Agropolu Group .. %; podíl ZZN Břeclav .. %; po spojení cca .. %
- **nákup obilí** - potravinářského – Agropol Group ... %; ZZN Břeclav ... %; po spojení cca ... %
  - krmného – Agropol Group ... %; ZZN Břeclav ...%; po spojení cca ... %.

Další doplňkové činnosti se týkají **trhu hnojiv a agrochemikálií**. Podíl společností Agropol Group na prodeji hnojiv představuje ... %; společnosti ZZN Břeclav se prodejem hnojiv nezabývá; situace na tomto trhu tedy zůstane po spojení nezměněna. Podíl společnosti Agropol Group na prodeji agrochemikálií je ... %; podíl společnosti ZZN Břeclav je ... %; po spojení tak bude dosaženo podílu cca ... %. Hlavní konkurent na trhu agrochemikálií – skupina AGF Trading – disponuje podílem cca ... %. Podíl společnosti Agropol Group po spojení je tudíž v porovnání s hlavním konkurentem takřka zanedbatelný.

Z výše uvedené charakteristiky jednotlivých relevantních trhů a postavení spojovaných i ostatních soutěžitelů na nich lze vyvodit závěr, že předmětným spojením nedojde k významnému nárůstu tržních podílů a vzniku takové tržní síly, která by společnosti Agropol Group umožňovala chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.

Za pozitivní lze považovat fakt, že ZZN Břeclav je jedinou společností ZZN, která bude společnost Agropol Group reprezentovat v regionu Jižní Morava. Spojením tak nedochází k vytvoření skupiny společností ZZN, ovládaných stejným subjektem, v jednom regionu.

Dále je nutné uvést, že zemědělství je specifickou oblastí, která má některé rysy zásadně odlišné od jiných oborů. V zemědělském sektoru především panuje nejistota budoucích událostí a na nich závislých zisků či ztrát jednotlivých subjektů; v minulosti byly také některé z těchto subjektů součástí majetkových struktur, které se negativně podepsaly na jejich působení na trhu a zvláště na jejich konkurenceschopnosti. Vytvoření silných a stabilních celků, poskytujících služby zemědělcům tak lze považovat za pozitivní vývoj.

Společnost ZZN Břeclav byla součástí skupiny Tchecomalt Group, která **se nachází v konkurzu**, z čehož jasně vyplývá, že vývoj situace, který ji přivedl až k úpadku se negativně projevil i na společnostech ovládaných touto skupinou. Začlenění společnosti ZZN Břeclav do skupiny Agropol Group povede k **vyřešení současného nejistého stavu, a to především ke stabilizaci finanční situace společnosti a vytvoření spolehlivějšího partnera zemědělcům v daném regionu**. Naopak ukončení činnosti společnosti ZZN Břeclav by mohlo vést k významné destabilizaci situace některých zemědělských prvovýrobců, spolupracujících s touto společností.

Právní rozbor

Podstatou posuzovaného spojení soutěžitelů je nabytí kontroly nad společností ZZN Břeclav ze strany společnosti Agropol Group, ke kterému má dojít na základě dvou Smluv o úplatném převodu akcií, které byly uzavřeny mezi společností Agropol Group a správci konkurzních podstat úpadců TCHECOMALT GROUP a.s. a Potravinářský holding, a.s. V důsledku těchto smluv získá společnost Agropol Group 74,54 % akcií společnosti ZZN Břeclav, společně se všemi právy a povinnostmi, které s nimi souvisejí, a tím i kontrolu v této společnosti. Dojde tedy ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona.

V § 13 písm. b) zákon stanoví, že spojení podniků podléhá povolení Úřadu, jestliže celkový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů dosažený za poslední účetní období na trhu České republiky je vyšší než 550 milionů a alespoň dva ze spojovaných soutěžitelů dosáhli každý čistého obratu nejméně 200 milionů Kč za poslední účetní období. Celkové čisté obraty společnosti Agropol Group i společnosti ZZN Břeclav jednotlivě překračují hranici 550 milionů Kč, čímž překračují i obratovou hranici 200 milionů Kč pro dva ze spojovaných soutěžitelů. Zákonem dané podmínky posuzované spojení podniků splňuje, a podléhá tedy povolení Úřadu.

V dalším postupu Úřad zkoumal, zda spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Na základě skutečností uvedených v posouzení dopadů spojení na relevantní trh dospěl Úřad k závěru, že posuzované spojení soutěžitelů nepovede ke vzniku či posílení dominantního, neboť nezvýší tržní sílu společnosti Agropol Group natolik, aby jí umožňovala chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.

Z toho důvodu zvolil Úřad postup podle § 16 odst. 2 zákona a ve stanovené lhůtě 30 dnů vydává rozhodnutí, kterým spojení soutěžitelů Agropol Group a ZZN Břeclav povoluje.

Poučení o opravném prostředku:

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne : 24.1.2002